

Ruim 20 kg melk uit weidegras op Lagekostenbedrijf

Gerrit Remmelink

Het Lagekostenbedrijf is een “groen bedrijf”. De koeien produceren met weinig krachtvoer veel melk uit ruwvoer. In het weideseizoen wordt zoveel en zolang mogelijk beweide. Soms zijn de beweidingomstandigheden beperkt en moet extra worden bijgevoerd. Toch slagen de koeien erin om in het weideseizoen 21 – 23 kg melk uit ruwvoer te geven.

Weinig krachtvoer naast weidegras

Eén van de doelstellingen op het Lagekostenbedrijf is om de normen van MINAS 2003 te halen. Witte klaver vervangt daarom een deel van de kunstmeststikstof en de krachtvoergift wordt laag gehouden. Per jaar gaan we uit van maximaal 16 kg krachtvoer per 100 kg melk. Bij een melkproductie van 8500 kg komt dat overeen met 1360 kg krachtvoer per koe per jaar. De koeien worden zo gestimuleerd om veel melk uit ruwvoer te produceren. Tijdens het weideseizoen zijn de mogelijkheden daarvoor het grootst. Zodra er in het voorjaar een

halve weidesnede staat gaan de koeien naar buiten. In het najaar gaan we zo lang mogelijk door met beweiden. Helaas blijkt de draagkracht van de bodem regelmatig de beperkende factor te zijn. Zowel in voorjaar, zomer als herfst komt het voor dat er slechts beperkt of niet kan worden beweide, terwijl er volop weidegras staat.

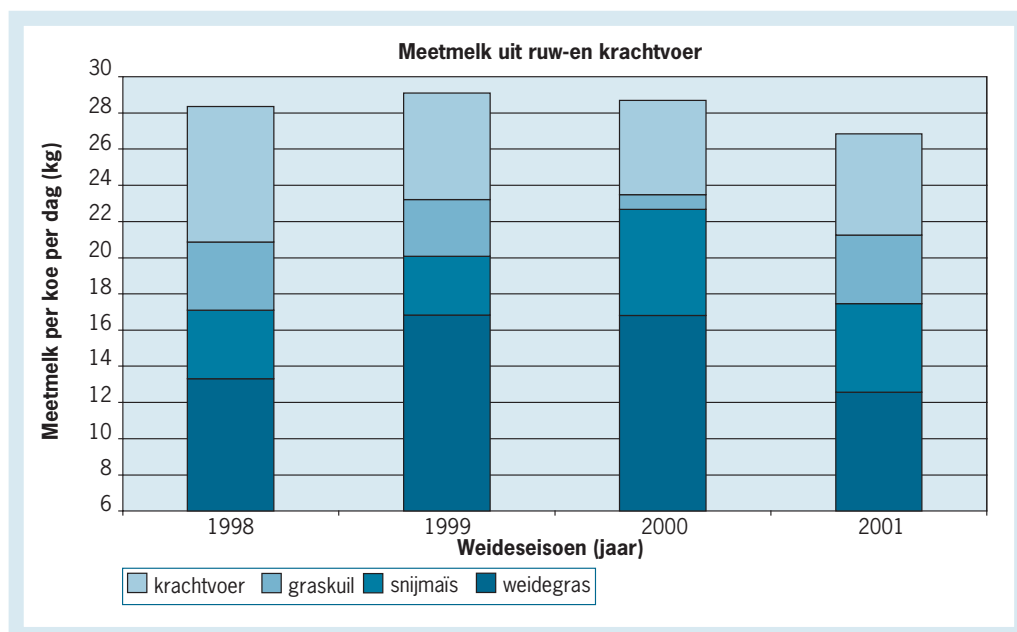
Bij onbeperkte weidegang krijgen de koeien tot 1 juli pas krachtvoer wanneer ze meer dan 28 kg melk uit ruwvoer geven. Mede afhankelijk van de graskwaliteit, wordt dit niveau rond 1 juli en 1 september verlaagd tot 26 respectievelijk 22 kg melk uit ruwvoer. Vaarzen krijgen krachtvoer vanaf een melkproductie die 4 kg lager ligt. Voor iedere 2 kg melk meer, wordt 1 kg krachtvoer verstrekt. Dieren die de genoemde productieniveaus niet halen krijgen ook geen lokbrok.

Bijvoeding aanpassen

Naast 26,5 ha grasland wordt op het Lagekostenbedrijf 6,5 ha snijmaïs geteeld. De inzet van snijmaïs in het weideseizoen is afhankelijk van de hoeveelheid en de samenstelling van het weidegras. Rond het melken wordt 4 – 6 kg droge stof snijmaïs bijgevoerd. Nemen de koeien minder dan circa 2 kg droge stof per dag op, dan wordt gestopt met snijmaïs. Dat

doet zich soms in mei/juni voor vanwege de hoge opname van smakelijk weidegras.

Het voordeel van snijmaïs naast gras/klaverweide is dat de kans op trommelzucht en kopziekte wordt beperkt en de stikstofbenutting verbetert. Bij ongunstige beweidingomstandigheden wordt 's nachts opgesteld. Het bijgevoerde ruwvoer bestaat dan voor de helft uit graskuil, zodat de dieren 's nachts ook over voldoende eiwit kunnen beschikken. Wanneer beweiding tot vertrapping leidt, worden de dieren (tijdelijk) volledig opgesteld en krijgen ze 50 % graskuil 50 % snijmaïs. De productie uit ruwvoer wordt dan 4 kg lager gesteld, waardoor hoogproductieve koeien 2 kg krachtvoer extra krijgen. Bij verbeterde omstandigheden volgt weer beweiding en wordt de extra bijvoeding afgebouwd.

Figuur 1 Meetmelkproductie (kg/dier/dag, omgerekend naar melk met 4 % vet en 3,3 % eiwit) op het Lagekostenbedrijf in het weideseizoen, 1998 – 2001

Veel melk uit weidegras door een lang weideseizoen en een passende bijvoeding

De (4-weekse) melkproductieregistratie dient als basis voor de krachtvoergift per koe. De bedrijfsboer houdt daarbij rekening met het vet- en eiwitgehalte en of het een vaars is of niet. Bij onbeperkte beweiding wordt ervan uitgegaan dat snijmaïs de totale ruwvoeropname verhoogt. Daardoor is het mogelijk dat nieuwmelkte koeien in de voorzomer wel 28 kg meetmelk (omgerekend naar melk met 4 % vet en 3,3 % eiwit) uit ruwvoer produceren.

Melkproductie op peil

Figuur 1 laat per weideseizoen de melkproductie uit ruw- en krachtvoer zien. In 1999 en 2000 hebben de dieren van het Lagekostenbedrijf ruim 23 kg meetmelk uit ruwvoer geproduceerd, in 1998 en 2001 circa 21 kg. Nat weer heeft er in 1998 en 2001 voor gezorgd dat het vee tijdelijk geheel of gedeeltelijk moest worden opgesteld en extra ruw- en krachtvoer moest worden bijgevoerd. Het gevolg was een lagere VEM-opname uit ruwvoer en dientengevolge een lagere melkproductie. Toch is gemiddeld 21 kg melk uit ruwvoer in het weideseizoen een mooi resultaat omdat hier ook vaarzen en oudmelkte dieren bij zitten.

Door tijdig in te spelen op de beweidingsomstandigheden werd enerzijds het grasland gespaard voor vertrapping en anderzijds toch zoveel mogelijk beweid. Door tijdelijke verhoging van de bijvoeding is de melkproductie op peil gebleven. Met bijna 17 kg per 100 kg meetmelk was het krachtvoerverbruik in heel 2001 echter ook hoger dan het streefverbruik.

In 2001 is het hele weideseizoen snijmaïs bijgevoerd. Het ureumgehalte was toen met gemiddeld 23 mg/ 100 gram melk 4 punten lager dan in voorgaande seizoenen, toen in juni/juli geen snijmaïs werd verstrekt. Een lager ureumgehalte betekent een betere stikstofbenutting.

Door de lage krachtvoergift vraagt de conditie van het vee extra aandacht. Vooral hoogproductieve koeien zijn veelal niet in staat om voldoende extra ruwvoer op te nemen om de conditie op peil te houden. Wellicht door het jaarrond verstrekken van snijmaïs, is de conditie het laatste jaar wel verbeterd.

Toepassing voor de praktijk

Bij onbeperkte weidegang kunnen koeien veel melk uit ruwvoer geven. Zelfs bij een lage stikstofbemesting op een gras/klaverbestand. De koeien moeten echter wel de mogelijkheid krijgen om voldoende ruwvoer op te nemen. Dat betekent een royaal aanbod van smakelijk gras en pas bijvoeren met krachtvoer vanaf een relatief hoge productie.

Structureel snijmaïs bijvoeren verhoogt de totale ruwvoeropname en verbetert de stikstofbenutting. Bij voorkeur rond het melken bijvoeren zodat dit niet ten koste van de beweidingduur gaat!

Bij te nat weer moet (gedeeltelijk) worden opgesteld en extra ruwvoer worden bijgevoerd. Bij volledig opstallen is ook extra krachtvoer nodig.

Stem voor een efficiënte melkproductie de krachtvoergift regelmatig af op de resultaten

Deelgegevens	
MRM	0,00
Grasopname (kg)	12,00
Grasopname (kg)	12,00
Grasopname (kg)	12,00

Dag	Dagproductie				305-Dagproductie			
	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg
1	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
...
305	305,00	305,00	305,00	305,00	305,00	305,00	305,00	305,00